

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-705 2, 7,
19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 IR 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-1878“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 22-1960, TAIS NR. 22-13784(2))**

2022-11-21 Nr. NV-3302

Vilnius

Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo NR. IX-705 2, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto NR. XIVP-1878 (toliau – Įstatymo projektas).

Projekto rengėjai – Seimo nariai A. Pocius, J. Jarutis, J. Urbanavičius, S. Jovaiša, A. Mazuronis, A. Stončaitis, V. Bukauskas, A. Skardžius, K. Starkevičius, Z. Balčytis, K. Mažeika, V. Rakutis, L. Kasčiūnas, M. Skritulskas.

Dabartinė situacija.

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatyta:

- fiziniai ir juridiniai asmenys gali prekiauti tik B, C ir D kategorijos ginklais. Išimtinė teisė Lietuvos Respublikos teritorijoje prekiauti A kategorijos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik A kategorijos šaunamiesiems ginklams, jų dalimis yra suteikta Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos;
- civiliams asmenims leidžiama įsigyti kai kuriuos A kategorijos ginklus ir įstatyme nurodytiems asmenims automatinius ginklus taip pat naktinius taikiklius (šauliams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams);
- kitoje Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėje narėje įsisteigę paslaugų teikėjai Lietuvos Respublikoje verstis su ginklų ir šaudmenų apyvarta susijusia ekonomine veikla gali įgydami ne licenciją, o rašytinį sutikimą. Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vežimas galimas tik tarp valstybių narių, kurios sudaro ES muitų teritoriją, o ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vežimas iš trečiųjų valstybių ar į trečiąsias valstybes yra importas bei eksportas, kuriam yra nustatyta šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės.

Vyriausybė 2022 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1046 pateikė Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 1, 3, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 451, 46 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2179 (toliau – Vyriausybės pateiktas projektas), kuriuo siūlo nustatyti, kad, be Vyriausybės įgaliotos institucijos vykdomos ūkinės komercinės veiklos, susijusios su A kategorijos ginklų prekyba, prekiauti Lietuvoje tam tikrais A kategorijos ginklais, kurie leidžiami civilinėje apyvartoje, galėtų ir privatūs ginklų prekiautojai.

Projekto esmė. Projektu siūloma pritarti Įstatymo projekto tikslams, tačiau nepritarti Įstatymo projekte siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms.

➤ Įstatymo projektu siūloma leisti privatiems ginklų prekiautojams (ES bei Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) šalių fiziniams ir juridiniams asmenims) prekiauti visais A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis. Projekte pažymima, kad A

kategorijos ginklų paplitimo didinimas visuomenėje nesukuria saugesnės aplinkos ir kelia visuomenės saugumo riziką. Prarastas ir į neteisėtą apyvartą patekęs A kategorijos ginklas dėl savo specifinės paskirties, galios, pavojaus ir kitų aspektų kelia žymiai didesnių rizikų visuomenės saugumui dėl galimo neteisėto A kategorijos ginklų panaudojimo atvejų daugėjimo ar jų panaudojimo nusikalstamais tikslais. Atkreipiamas dėmesys, kad Vyriausybės pateiktame projekte siūlomi subalansuoti sprendimai, įvertinus visas galimas rizikas visuomenės saugumui, kuriais leidžiama privatiems ginklų prekyautojams prekiauti tik tam tikrais A kategorijos ginklais.

➤ Įstatymo projektu siekiama suteikti teisę ES valstybės narės ar NATO valstybės narės fiziniams ir juridiniams asmenims verstis licencijuojama ūkine veikla, susijusia su ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis ir jų dalimis. Projekte pažymima, kad ES valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija arba jų padalinys Lietuvos Respublikoje veiklą vykdyti gali lygiais pagrindais kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai ar Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys. Įstatymo projekto nuostatos, kuriomis papildomai nurodomos ir NATO susitariančių valstybių fizinius ir juridinius asmenis (be kita ko ir neapibrėžiant šios formuluotės reikšmės) iškreiptą galiojančią įstatymo redakciją. Atkreipiamas dėmesys, kad NATO susitariančių valstybių fiziniai ir juridiniai asmenys licencijuojamą ūkinę veiklą, susijusią su ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis ir jų dalimis, gali vykdyti steigdami juridinius asmenis Lietuvos Respublikoje ir tokiu būdu tapdami ES juridiniais asmenimis.

➤ Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad civilinėje apyvartoje nėra draudžiami naktiniai taikikliai, kurie naudojami sportui, medžioklei ir šaulio tarnybai. Projekte pažymima, kad galiojančioje įstatymo redakcijoje yra sudaryta galimybė naktinius taikiklius, kaip ginklo priedėlių, įsigyti platesniam asmenų ratui. Todėl Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas siaurina galinčių įsigyti naktinius taikiklius asmenų ratą, neatitinka Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyto tikslo, todėl yra perteklinis. Pažymima, kad Įstatymo projekte numatyta galimybė įsigyti taikiklius šaudyti naktį, kuriuos sudaro elektroninio vaizdo didintuvai arba vaizdo konverteriai, neatitiktų ES teisės aktų, kuriuose reglamentuojama laukinių gyvūnų apsauga ir 1979 m. rugsėjo 19 d. Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Berno konvencijos), kurią Lietuvos Respublika yra ratifikavusi, nuostatų.

Derinimas. Projektas suderintas su Krašto apsaugos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybės saugumo departamentu ir patikslintas pagal Teisingumo ministerijos ir Aplinkos ministerijos pastabas. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos pateiktos 2022 m. lapkričio 17 d. išvadoje Nr. NV-3267.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Pažymėtina, kad Projektu pritariama Įstatymo projekto tikslams, tačiau nėra aišku, kokiems tikslams yra pritariama (Projektu nepritariama siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms). Siūlytina Projektą patikslinti ir nurodyti, kokiems Įstatymo projekto tikslams yra pritariama. Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. lapkričio 17 d. išvadoje Nr. NV-3267 pateiktas pastabas ir Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Dalius Labanauskas